



Revista associada a la  
Premsa Forana de Mallorca



Any XXVIII n° 207 Gener - Febrer 1997



**Telèfons d'interés**

Ajuntament.....	56 11 82
Farmàcia.....	56 13 61
Col.legi Públic.....	56 13 20
Parròquia d' Ariany.....	56 12 02
Religioses franciscanes	56 12 13
Urgències (Insalud).....	061
P.A.C. Vilafranca.....	56 05 50
Ambulàncies.....	55 40 75
Ambulàncies.....	20 65 65
Urgències Son Dureta ...	17 50 00
Guàrdia Civil.....	062
Bombers.....	085
Funerària Sant Joan.....	52 60 53
Telefon de l'esperança ..	46 11 12

**Pluviometria****Gener**

Dia 1 ...	3 l.
" 3 ...	6 l.
" 6 ...	3 l.
" 8 ...	2 l.
" 9 ...	5 l.
" 10 ...	3 l.
" 17 ...	7 l.
" 25 ...	1 l.
<b>Total ...</b>	<b>30 l.</b>

**Febrer**

Dia 3 ...	7 l.
<b>Total ...</b>	<b>7 l.</b>

**Ariany**

Revista Local Independent  
 Plaça de sa Creu, 2  
 07529 Ariany  
 Telef. i fax: 56 12 87  
 D.L.: PM 207-1971  
 Edita  
 Associació Cultural Ariany  
 Grup de Redacció  
 Gabriel Frontera Mestre  
 Jaume Taberner Ribot  
 Catalina Pont Julià  
 Tomeu Bauçà Frontera  
 Margalida Taberner Ribot  
 Dibuixos  
 Jaume Capó Sansó  
 Imprimeix  
 Gràfiques SIBA

Els articles, cartes i comunicats publicats en  
 aquesta revista expressen únicament l'opinió  
 dels seus autors

**Pàg. núm.**

- |    |  |
|----|--|
| 3  | <b>En recordança de Sor Bàrbara Ribot Zuzama</b>                     |
| 4  | <b>Un poc de tot</b>   |
| 7  | <b>Societat. Ariany temps enrera</b>                                 |
| 8  | <b>Sant Antoni 1997</b>  |
| 10 | <b>Carnaval</b>  |
| 12 | <b>Entrevista a Werner i Maria Hoppe</b>                             |
| 14 | <b>Recordança agraïda als filòlegs Mascaró Passarius i Coromines</b> |
| 15 | <b>Retrat personal</b>   |
| 16 | <b>Escola</b>  |
| 17 | <b>Quintos i quintes de l'any 1934</b>                               |
| 18 | <b>L'autèntica autonomia</b>   |
| 19 | <b>Esports</b>   |
| 20 | <b>Unes qüestions damunt l'Hospital de Manacor</b>                   |
| 21 | <b>Un llibre sobre malnoms. Mancomunitat Pla de Mallorca</b>         |
| 22 | <b>El plaer de beure</b>   |
| 23 | <b>Passatemps</b>  |
| 24 | <b>Sa Farola</b>   |

## *L'aportació de Mallorca per a un món més just*



**C/. General Riera, 67, 2n  
 07010 Palma de Mallorca  
 Telèfon i fax 29.70.53**

## En recordança de Sor Bàrbara Ribot Zuzama



*Una filla d'Ariany, religiosa trinitària va morir el passa 4 de maig, reproduïm aquest article que es va publicar a una revista del poble de Sant Jaume d'Enveja, poble a on ella va residir els darrers anys.*

A les 15'30 hores del dia 4 de maig, ens va deixar a Sant Jaume d'Enveja la germana Bàrbara. Feia anys que estava delicada de salut, amb el cor malalt.

Havia nascut a Ariany, Mallorca, dia 27 de novembre de 1912. Va ingressar a la Congregació dia 18 de maig de 1940, professant el 24 de novembre de 1941 juntament amb les germanes Maria Bordoy, Magdalena

Noguera, Catalina Melis i Antònia Ribas.

Després de la professió fou destinada a Binissalem (41-44), i d'aquí va sortir per fundar, amb un grup de germanes, la Comunitat de Sant Jaume d'Enveja -Tarragona-, a on hi ha estat la major part de la seva vida religiosa. Va tornar a Mallorca de l'any 1963 al 1974, i va estar en el noviciat, llavors va ser destinada a Piera -Barcelona- del'any 1974 al 1980 i d'aquí va tornar al Delta de l'Ebre.

La seva presència en el poble de Sant Jaume d'Enveja ha estat un testimoni d'amor a Déu i als seus habitants, s'ha de destacar la seva enorme senzillesa. Va passar moltes vegades desapercebuda però el seu treball silenciós cap a la gent humil i senzilla l'admiressin. Tot, junt a la seva malaltia, que superava amb estranyesa a pesar de la gravetat. Fins a pocs mesos de la seva mort, realitzava en el poble visites als malalts. El dia del seu funeral, els habitants d'aquest poble, agraïen a «la mare» i a les germanes del «convent» la seva senzilla presència i labor d'inserció.



**El dia de la festa de les seves noces d'or, any 1991.**

Amb la seva mort, aquesta comunitat queda reduïda a tres membres. Encomenam a Bàrbara que ella, desde el cel, intercedesqui perquè a Sant Jaume sorgeixin vocacions de joves que vulguin viure el nostre Carisma Llibertador.



**Entre altres coses vos podem oferir:**

- Venda i reparacions de vehicles nous i usats de totes les marques.

- Mecànica vehicles diesel.

- Electricitat de l'automòvil.

Carrer Forà, 62 - Telèfon taller: 83 01 08 - Telèfon particular: 52 56 68 - 07529 ARIANY

## Un poc de tot

*Biel Tovell*

Es nota que estam a la "cuesta de enero", que estam en temps de rebaixes, al manco, pel que respecte al nostre poble, ja que ben poques són les notícies que han anat apareixent a la premsa damunt Ariany o persones relacionades amb el nostre poble durant aquests passats mesos de gener i febrer.

### Renúncia del nostre batlle a la secretaria general d'UM

I de les poques notícies, començaré un cop més, pel nostre batlle, n'Antoni Pascual, ja que ha sigut notícia aquests darrers dies de febrer en motiu del congrés d'UM que es va celebrar el passat 22 de febrer i durant el qual, va deixar d'ésser secretari general del partit, càrrec que ocupava desde el 1992.

En principi, el motiu que s'ha donat des del partit, ha sigut la voluntat de n'Antoni de dedicar-se en més profunditat als càrrecs de Conseller del CIM, diputat i batlle d'Ariany.

Dins un partit en expansió com UM, ara també volen implantar-se a Menorca i a Eivissa, el càrrec de Secretari General, ha d'estar en mans d'una persona que pugui tenir dedicació exclusiva, cosa que n'Antoni no pot oferir a n'aquests moments i abans d'abrasar molt i a mitges, s'ha estimat més renunciar i dedicar-se a Ariany, al CIM i al Parlament, que ja n'hi ha.

Si realment és així com ens ho pinten, cosa que no dubt, crec que n'Antoni ha donat una lliçó a molts de polítics que únicament es mouen per càrrecs i figurera i per la nostra part hi guanyarem, ja que ens podrà dedicar un poc de més temps que tant reclamaven molts d'arianyers.

### Crítiques de l'oposició cap al batlle

Hem de reconèixer, que per primera vegada, desde que Ariany és poble, tenim un consistori definit amb un batlle, els seus regidors corresponents i una oposició que amb bastanta freqüència, intenta fet pessigolles.

A números passats, ja vaig exposar el que pens al respecte. Puc estar equivocacat o no, però al manco és el que pens i així ho vaig exposar.

Durant aquests dos darrers mesos, ha sigut u cop més el cap de l'oposició qui ha animat un poc la vida política arianyera ja que hi ha hagut unes quantes denúncies més que són les següents:

- "El PP denuncia el desastroso estado del cementerio finalizado en 1995"

Segons aquest escrit, la part nova del cementiri està plena de crivells i en un deficient estat de conservació, fins l'extrem que els animals poden pasturar per mig de les tombes.

La rèplica del batlle, al mateix diari, fou que el cementiri encara no està acabat i que si hi ha deficiències, s'exigiran responsabilitats a l'empresa constructora ja que les obres tenen una garantia.

Feta la denúncia, feta la rèplica, cadascú que pensi el que vulgui.

- "El PP, critica el batlle per haver tancat un pou públic"

A n'aquest cas, la denúncia es degut a que el batlle "va fer tancar un pou públic a l'entrada D'Ariany", fent referència al Pou Bo.

Segons el portaveu del PP, "el batlle va fer construir una part per tancar el pou i ara els pagesos no poden anar a cercar aigua, el que havien fet tota la vida".

Les declaracions, segueixen dient que "Pascual va prometre que tiraria la paret avall que s'havia instal·lat al

pou i es tornaria a deixar el pou obert perquè el pogués utilitzar tothom. De moment no ha fet cap actuació al respecte".

A n'aquest cas no va haver-hi rèplica.

I també em reserv el que pens i que cadascú pensi el que vulgui.

- I finalment la tercera denúncia, va aparèixer el passat 20 de febrer al "Balears", amb el següent anunciat: Ariany: desgavell circulatori.

El grup de l'oposició, va denunciar la inexistència de senyals de trànsit dins el municipi i la perillositat que això representa per als veïns.

Segons el portaveu, "dins el poble només hi ha dues o tres senyals de stop i és necessari sembrar el municipi de cedi el pas". "A les travessies dels dos carrers principals, no hi ha cap tipus de senyal i si la gent cedeix el pas, ho fa per pur instint".

Seguint amb l'escrit, es demana a l'equip de govern (UM), una campanya d'instal·lació de senyals de trànsit, "tenint en compte que hi ha molts de nins pel carrer quan surten d'escola".

Per altra part, "no hi ha ningú que reguli la circulació del trànsit. El municipi d'Ariany només compte amb el servei d'un municipal i no el veiem per tot el poble".

Aquesta petició, ja l'havien feta a una sessió plenària i "encara no s'ha fet cap tipus d'actuació al respecte". "S'ha d'actuar com més aviat millor per prevenir una desgràcia dins el poble".

A n'aquest cas, sí tenc ganes de pronunciar-me i recolzar completament aquesta denúncia ja que comença a ser hora que es posi un poc d'ordre pel que respecte a la circulació. Sabeu tots a on visc i us dic en coneixement de causa, que si només hi ha hagut un mort a la confluència del carrer Major i Unió ha sigut per-



## Un poc de tot

què la Mare de Déu d'Atotxa, Sant Gaietà i tots els sants han baixat en més d'una ocasió i qui diu a n'aquest punt, supòs que a molts d'altres dins el nostre poble.

No sé si són senyals de circulació, retirades de carnet, multes o dues mambelletes ben pegades, però sí que és necessari aturar aquestes velocitats de motos i cotxes, especialment pel carrer Major. Si no s'hi posa remei, tendrem qualche desgràcia forta.

Llevat de qualche esporàdic que pugui venir a fer la típica "brusca" a poble extern, tots sabem qui es porta de manera quasi salvatge. Idò amonestació, segona amonestació i a la tercera, denúncia a la policia. Segurament amb una retirada de carnet, els hi baixarien els fums i a part de fer-llis un bé a ells, tots viuríem més tranquils.

I pel cap de l'oposició, l'enhora bona per aquest cas concret de denúncia.

## Ariany a una guia

L'església d'Ariany és la portada d'una guia que setmanalment es reparteix amb el diari "El Día del Mundo", endemés de la portada ens dediquen una pàgina a l'interior, portada i pàgina la reproduïm en aquest apartat.

## Doblers del CIM per Ariany

Dins un pla complementari d'obres establert pel CIM i amb la condició de Comarca d'Acció Especial, el Pla rebrà 90 milions per obres durant l'any 97.

Els pobles beneficiats són Algaida, Ariany, Costitx, Maria, Santa Eugènia, Sant Joan, Sencelles, Sineu i Vilafranca.

Pel que respecte al nostre poble, l'ajuda serà superior als 4 milions i es

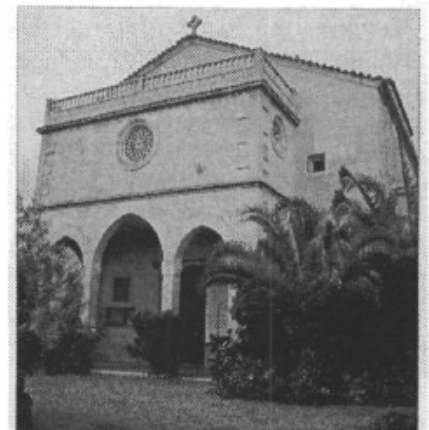
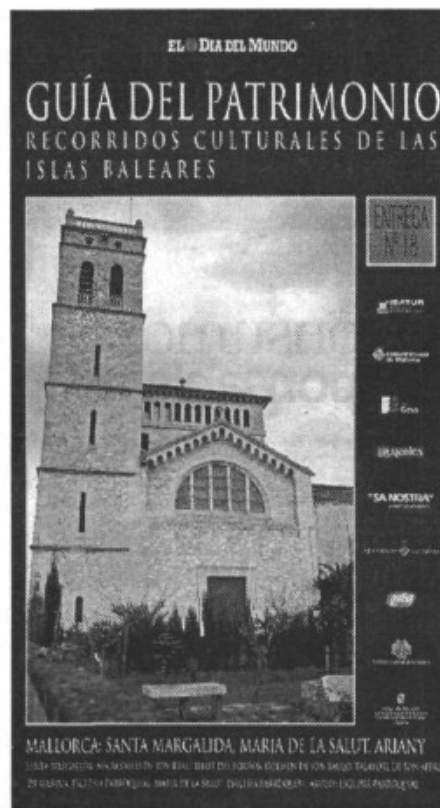
destinaran a la remodelació del pes municipal, on segons el batlle, "es tirarà l'edifici abaix i s'hi construirà un magatzem municipal. També està previst habilitar-hi una placeta on possiblement s'hi instal·li un punt verd"

## Remodelació de la Plaça Major

Ja parlarem a números passats de la intenció per part de l'Ajuntament de remodelar la Plaça Major.

Segons el batlle "la plaça es farà totalment nova ja que fa més de 20 anys que no s'hi ha fet cap actuació".

Les obres, consistiran en posar tot l'enrajolat nou, ja que actualment hi ha moltes rajoles que es mouen, a part d'altres canvis pel que respecte a bancs, jardineres i possiblement el cadafal".



## ESGLÉSIA PARROQUIAL D'ARIANY

La iglesia parroquial de Ariany se encuentra en la cumbre del altavero que precede al pueblo. Delante de su fachada principal, el retablo de "s'Arc" permite descubrir toda esta parte del Pla de Mallorca.

En otro antiguo lugar se levantaba un santuario en el siglo XVI dedicado a la Virgen de los Dolores. En el XVIII estas tierras eran propiedad de la familia Costeser. Tras la guerra de Sucesión, Felipe V reconquistó a Mateo Antonio Costeser con el conde de Ariany que, agradecido a su fealdad para que le diese hospedaje, le otorgó, como regalo en Mallorca, la parroquia en 1737 para su propia iglesia, dedicada a la Virgen de Atotxa. El edificio actual se está restaurando en el siglo XIX y a principios del actual se restauraron el coro y el campanario. La torre es una imagen característica del primer de la zona, con cinco cuerpos de altura y sus arcos en su parte superior.

El interior del templo está cubierto por bóvedas de cañón y es característico en su sencillez. En el retablo central se encuentran la imagen de la Virgen de Atotxa, acompañada de San Cipriano, apóstata de la villa.

*Portada i pàgina interior de la guia en que surt l'església d'Ariany*

## Pressupost municipal pel 97

El pressupost municipal per enguany, podria passar els 100 milions, si l'Ajuntament decideix presentar qualque projecte al Pla Mirall.

Segons una nota apareguda als mitjans de comunicació, el batlle va manifestar que "el pressupost d'enguany es basarà en els 37 milions del 96 encara que es podria elaborar un projecte per incloure en el Pla Mirall que arribàs als 80 milions", "si el Pla Mirall i el Pla d'Obres i Serveis del CIM es poden combinar, s'elaborarà un projecte ambiciós, ja que només hauríem de pagar el 5% del cost total".

Pel que respecte al Pla Mirall, ja contàrem a números passats que era una ocasió única per poder fer qualque obra important al nostre poble i segueix pensant que encara que s'hagin de posar un arbitris especials, si s'explica al poble, es pot fer o continuar qualque obra que si no és mitjançant ajudes d'aquest tipus no es duran mai a terme.

## Vivendes a Son Reixac

Va sortir publicat al "Diario de Mallorca": "La parcelación de Son Reixac, permite construir viviendas en Ariany".

Segons l'escrit, la parcel·lació i posterior venda de part de Son Reixac, permetrà la construcció d'una sèrie de vivendes unifamiliars i la consegüent transformació de l'explotació agrícola i ramadera en espais destinats a residències d'oci.

L'article, segueix dient que per raons hereditàries, la part principal de la possessió que tenia una extensió de 23 quarterades, s'ha dividit en dues meitats, i una d'aquestes s'ha subdividit en quatre parcel·les de 20.000 metres quadrats d'extensió, de les quals ja n'hi ha dues que han demanat

## Un poc de tot

permís per poder construir-hi.

### A la fi!

Va aparèixer a finals de febrer al diari Balears una notícia que em va omplir de goig i que va fer que pensàs el que dic al començament, a la fi!

En un article firmat per A. Bassa, es va publicar:

Ariany: Recuperació del patrimoni històric.

El batlle sol·licitarà a Patrimoni la catalogació del talaiot de Son Nigorra. La primera passa consisteix a netejar-lo per després procedir a l'excavació.

Segons l'article, el batlle ha demanat a la Comissió de Patrimoni Històric del CIM, la catalogació dels talaiots de Son Nigorra per a la seva recuperació i protecció.

La primera pas, seria la intervenció de la brigada de la Mancomunitat per començar a netejar el talaiot d'herbes per passar en posterioritat a desenterrar-los.

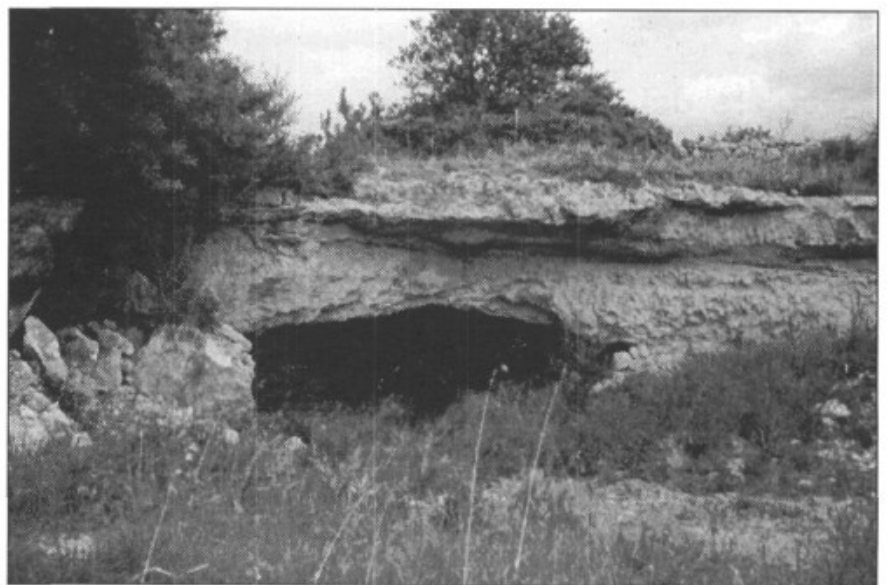
Desde fa un temps, a rel de la publicació d per part de la Mancomunitat dels jaciments arqueològics de la comarca i després d'una entrevista mantinguda amb el tècnic de Patrimo-

ni de la Mancomunitat, que venim demanant des d'aquestes pàgines, una acció urgent a favor de la recuperació tant de poblats talaiòtics com de coves que hi ha dins el terme d'Ariany. Tenim la cova, encara que tapada, on s'hi va trobar la primera ceràmica incisa de Mallorca i que suposà un canvi en la història de Mallorca. Després hi ha unes coves realment espectaculars a Son Bacs i que us he recomanat unes quantes vegades visiteu així com altres indrets talaiòtics no tan ben conservats, però que netejats i recuperats, poden suposar una experiència i una recuperació realment valuosa pel nostre poble, no sobrat, per cert de monuments o indrets significatius.

Consider per tant, molt positiva aquesta iniciativa de l'Ajuntament i esper que no només sia un projecte sinó que aviat poguem veure l'espectacularitat d'unes construccions que foren les primeres vivendes dels arianyers.

I per aquesta vegada, res més, poques notícies però crec que prou importants si realment no queden tan sols en projectes.

*Exterior de la cova de Son Bacs*

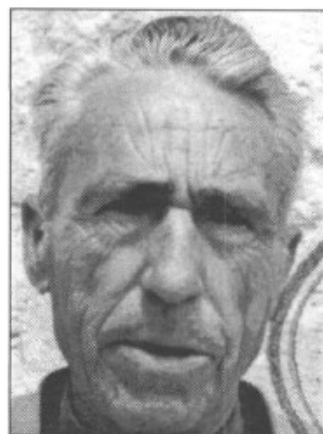


## Societat

### Ariany temps enrera

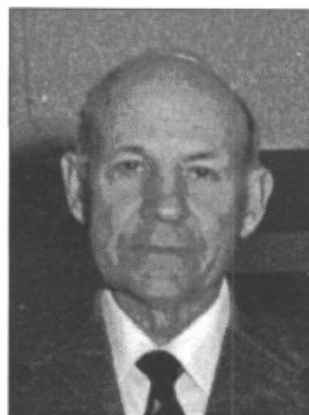


A n'aquesta fotografia podem veure a Miquel Darder Ribot (Pastora) i a l'amo en Joan Riutort (Baxter)



Dia 22 de desembre ens va deixar en Blai Darder Ribot (Pastora), era fadrí i tenia 78 anys.

Descansi en pau.

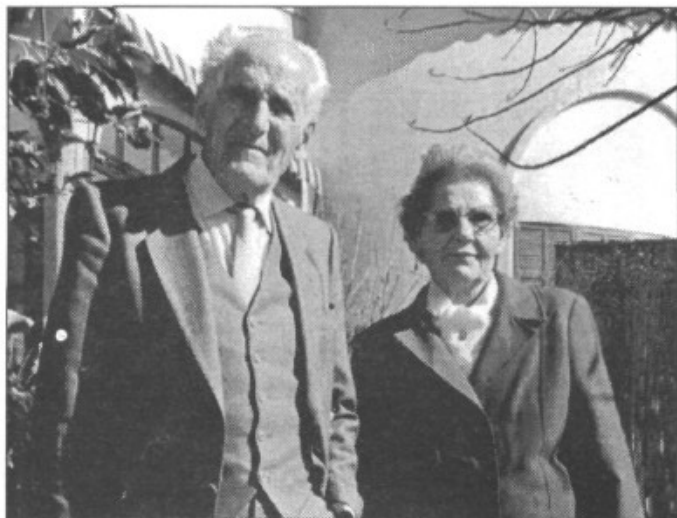


Dia 10 de gener ens va deixar en Guillem Mestre Mestre (de sa Posada), tenia 82 anys i era casat.

Descansi en pau.

**Nota de la redacció:** Les persones interessades en que es publiqui alguna fotografia a n'aquest apartat, l'han de fer arribar a la revista, nosaltres no ens feim responsables dels possibles decuits o omissions que hi pugui haver.

### Noces d'or



Maties Romaguera Carrió de 83 anys i Aina Estarellas Capó de 71 anys. Enhorabona i que en pogueu celebrar molts més. Fotog.: Joan Ferrer.



Dia 10 de febrer ens va deixar na Francisca Ramis Ribot (Pou), era viuda i tenia 84 anys.

Descansi en pau.

# Sant Antoni 1997



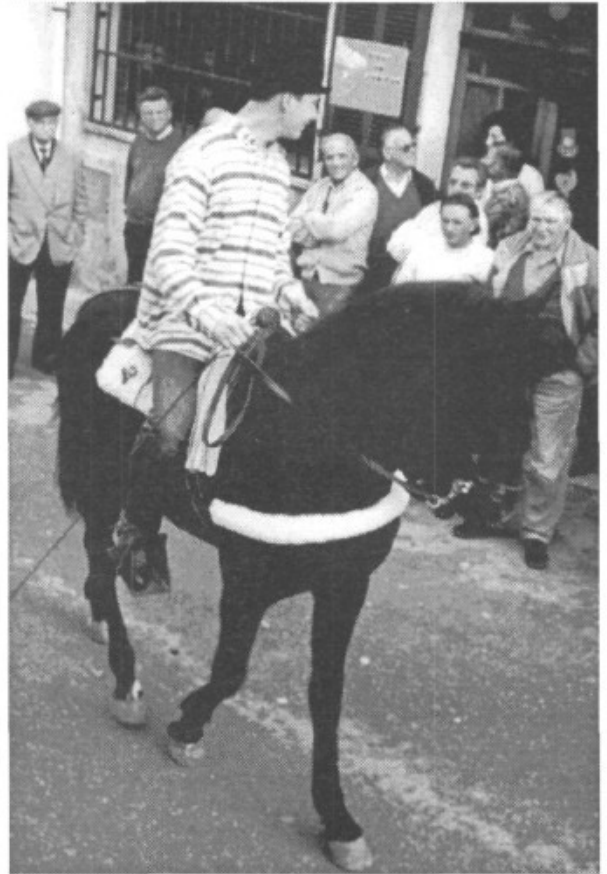
Carrosses de les beneïdes de Sant Antoni d'enguany, les festes estaren organitzades i patrocinades per l'Ajuntament d'Ariany amb la col·laboració dels Obrers.

Fotog.: Joan Ferrer





# Sant Antoni 1997



Els guanyadors del primer premi, consistent amb un dinar, obsequi del restaurant "Sa Gruta" de Porto Cristo, agraïm sincerament al propietari del restaurant, Martí Amengual aquesta deferència a favor del nostre poble, també férem una visita a les coves dels Hams de Porto Cristo, de part dels pares, de tots els infants i d'en Joan Ferrer, volem demostrar el nostre agraïment als propietaris d'aquestes coves per la oportunitat que ens donaren per visitar-les.





# Carnaval





# Carnaval

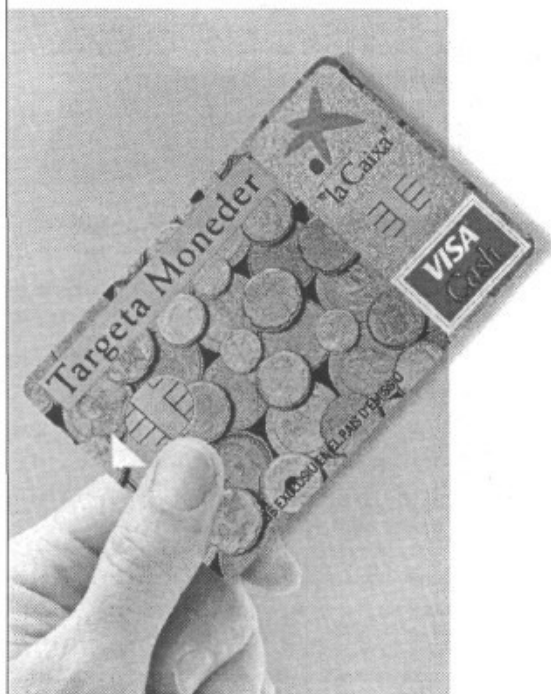
Enguany hi va haver una animada festa de carnaval, organitzada i patrocinada per l'Ajuntament, després coca i sangria per a tothom.

Fotog.: Joan Ferrer.



Targeta  
Moneder

La targeta  
de cada dia



"la Caixa"  
CAIXA D'ESTALVIS I PENYONS  
DE BARCELONA

## Entrevista a Werner i Maria Hoppe

*Margalida Taberner Ribot*

Com tots ja sabreu a hores d'ara el matrimoni Werner i Maria Hoppe, els «alemanys» com s'els coneixia popularment, ja no resideixen a Ariany, diverses circumstàncies han fet que després d'uns anys de viure entre nosaltres, se n'hagin anat a viure a Alemanya, tothom les coneixia, principalment perquè ell era l'organista de la nostra parròquia i ajuda al cor parroquial a preparar les celebracions, per això els membres del cor, juntament amb la parròquia li varen retre un senzill homenatge i les entregaren uns regals.

Ara vos presentam una petita entrevista amb ells, abans de marxar-se cap a Alemanya.

**- Ens podríeu dir els vostres noms, ja que a Ariany, quasi tothom vos coneix com els «alemanys»?**

Els nostres noms són Werner, i la meva esposa es diu Maria Hoppe.

**- Quina professió teníeu?**

En Werner respon dient que ell era professor, i na Maria diu que ella era mare de sis fills i mestressa de casa.

**- Quin temps heu viscut a Ariany?**

Vàrem arribar a l'octubre de l'any 1987, ara ha fet 9 anys.

**- Com vàreu conèixer Mallorca?**

A Alemanya molta de gent parlava positivament de Mallorca, i llavors nosaltres vàrem dir «per què no hi anam?», i així ho vàrem fer, ens va agradar molt.

Això va ser la primera vegada que vinguérem a Mallorca, era l'any 1984, vàrem estar de vacances a l'hotel «Gran Bahía» de Ca'n Picafort.

Nosaltres pensàrem que seria molt



agradable viure aquí, ja que l'hivern no era tan fred com a Alemanya i que l'estiu era bastant càlid, per això ens va fer ganes viure aquí.

**- Què pensen ara de Mallorca?**

Ens agrada molt. Però per viure, trobam que és millor l'interior de l'Illa que les zones turístiques; la gent és diferent si es de l'interior o d'una zona turística.

Hem tingut la sort de passar un temps molt agradable i molt bo aquí, ara que ja tenim la casa ben arreglada i el jardí també (en Werner hi ha treballat molt), ens anam a Alemanya i això ens fa un poc d'angúnia.

**- Què és el que més els agrada d'Ariany?**

Moltes coses, per exemple la tranquil·litat que hi ha al poble. La gent, feia molt poc temps que érem aquí i de seguida vàrem tenir molts d'amics, tothom ens feia molt de cas.

A les festes que aquí es celebren també ens agrada participar-hi, per Sant Antoni sempre hem anat als foguerons, a les festes patronals una de les coses que més ens ha agradat ha estat el ball de bot, és increïble com els al·lots petits ballen tant bé com persones grans.

També ens han convidat a algunes matances i vàrem disfrutar molt.

**- Què els agrada més de l'illa de Mallorca?**

El paisatge, hi ha molta varietat (muntanyes, pla, platges, cales, etc.), i tot això és preciós.

Quan tot està florit, i sobretot els ametllers, trobam que és meravellós.

**- Quin record se'n porten?**

L'estima i l'amistat que tota la gent del poble ens ha donat.

**- Estan contents amb la gent d'Ariany?**



Sí, molt. Ha estat com si haguéssim entrat a viure dins una gran família.

Quan érem a Alemanya, algú ens va dir que els mallorquins eren gent bastant tancada, però llavors hem pogut comprovar que no és així, sinó tot el contrari.

**- Han enyorat alguna cosa d'Alemanya durant aquests anys que heu viscut aquí?**

Sí, les nostres amistats de sempre, però durant tot aquest temps hem estat en contacte amb ells i ara tots estan contents de que tornem a casa.

**- Quan va començar a toca l'orgue a la nostra església?**

Vàrem arribar a Ariany a l'octubre del 87 i per Nadal del mateix any ja vaig tocar l'orgue a l'església. Aleshores el rector era D. Mateu Buades.

**- Què pensa del nostre cor parroquial?**

Darrerament veig que hi ha més gent jove i això és molt bo, però a mi sempre m'ha agradat aquest cor, desde el principi.

Hi ha algunes veus que són realment molt bones.

**- Hi ha una tradició musical dins la seva família?**

Sí, a la nostra família tots tocam algun instrument. Jo (en Werner), a més del piano, també toc el violí, na Maria la flauta, i els nostres fills toquen diferents instruments, com el xelo, l'oboè, la flauta, el violí i el piano.

**- Per quin motiu ara tornen a Alemanya?**

En Werner ja té 77 anys, i jo (na Maria) en tenc 71, i creim que ara és hora de tornar a casa, però vendrem sempre de vacances aquí, i visitarem tots els amics. Ara segurament vendrem per Setmana Santa.

I això ha estat la xerrada amb aquestes dues persones, que encara que no parlin català s'han integrat molt bé dins el nostre poble. Gràcies Werner i Maria.

**Moment en que els entregaren uns obsequis**



## Paraules que els dirigiren els membres del cor parroquial el dia de l'homenatge

Voldríem retre, de part de tots els membres del cor parroquial en particular i de tota la Parròquia en general, un petit homenatge d'agraïment als senyors Werner i Maria Hoppe, coneguts per tots nosaltres com «els alemanys».

AGRAÏMENT per la seva entrega i dedicació a l'hora d'ajudar a que les celebracions religioses resultassin molt més lúcides gràcies al seu acompanyament amb l'orgue.

AGRAÏMENT per la seva disponibilitat en tot moment tant per assajar com per les celebracions i festes.

I AGRAÏMENT també per la seva simpatia demostrada amb tots sobradament al llarg de tots aquests anys d'estància entre nosaltres.

Ens alegra pensar que, encara que deixeu Ariany d'aquí a uns pocs dies, tornareu a visitar-nos de tant en tant ja que nosaltres, els arianyers, sempre vos recordarem i vos rebrem amb una gran alegria.

I ara per acabar, volem dir-vos només dues paraules:  
**MOLTES GRÀCIES.**



## Recordança agraïda als filòlegs Mascaró Passarius i Coromines

*Mateu Amorós Amer*

Amb motiu de l'inesperada mort del Sr. Josep Mascaró Passarius que tingué lloc l'onze de maig de l'any passat i en el present la de D. Joan Coromines Vigneaux han motivat recordar la seva relació amb la nostra localitat.

Ignor com s'inicià la meua amistat amb el Sr. Mascaró, però si sé que fou fàcil, progressiva i entranyable.

El consider una fita molt significativa que evidència el seu caràcter generós i la seva atenció per Ariany, sobretot com historiador, una preciosa postal que m'envia desde Taull (Pirineu Català), signada el 2 d'agost de 1983: "avui hem estudiat el topònim d'Ariany" amb el Dr. Coromines; i al mateix temps manifesta haver rebut "la còpia del mapa del nou municipi arianyer" que dies abans l'hi havia enviat.



*Mascaró Passarius*

Dies després, en la celebració de la festa Patronal m'entregà l'original de l'estudi filològic del topònim Ariany (tant la carta com l'estudi lingüístic foren publicats en aquesta Fulleta de juliol-agost de 1983, núm. 137).

Fiu ou una commemoració tal volta de les més significatives i més solemnes de la història local. Cal des-

taçar que eren les primeres de l'independència i la participació en la celebració "de l'ofici solemne" del President del Govern Balear, Sr. Gabriel Cañellas; el President del Consell Insular, Sr. Jeroni Albertí; un fill del Marquès d'Ariany, les autoritats locals i una gran gentada, molts d'ells de diferents indrets illencs, que no caberen en el temple.

Al capvespre hi hagué a la Rectoria, un improvisat encontre d'amics d'Ariany, i destacats en l'àmbit de la cultura: D. Josep Mascaró, D. Miquel Bota Toxo, D. Rafel Ferrer Massanet, D. Onofre Arbona i el pintor D. Miquel Aguiló, que amb agraïment per l'exposició instal·lada en el local Parroquial donà un quadre per el nou casal de l'Ajuntament, beneït aquest mateix dia, i un altre per el Local Parroquial.

Si bé el Sr. Mascaró nasqué a Alaior (Menorca), la nostra illa el captivà de tal manera que la recorregué pam a pam. Fruit d'aquest pelegrinatge ecològic-cultural, al principi sense més mitjans materials que la bicicleta i la càmera fotogràfica, realitzà un dels treballs més valuosos de la seva bibliografia: el Mapa General de Mallorca, del qual fluí el Corpus de Toponímia, que conta amb la col·laboració d'un destacat grup d'erudits.

Aquest recorregut per l'illa empès per tots els vents de la cultura, fou el mitjà per conèixer i estudiar la seva extensa i variada arqueologia: gravats, dòlmens, talaiots, alguns d'ells, aleshores desconeguts.

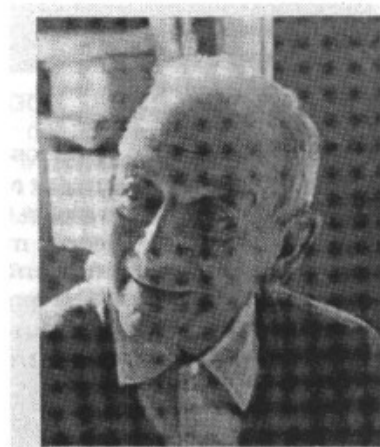
Si bé el seu legat és magistral i abundós, no obstant, la inesperada mort s'ha interposat per conèixer les seves inèdites investigacions.

Record que en una de les darreres encontrades, sempre grates i subjecti-

ves, manifestà que intuïa el lloc a on hi ha una ciutat en el subsòl pròxim a la Necròpolis de Son Real.

Endemés de les obres poc consignades coordinà la Història de Mallorca i col·laborà en la Gran Enciclopèdia de Mallorca.

La seva vàlua intel·lectual, consider que sintonitzava amb el seu caràcter acollidor i generós i sempre disposat a ajudar.



*Coromines*

La relació del prestigiós filòleg D. Joan Coromines, nadiu de Barcelona, amb el Sr. Mascaró Passarius, en principi, procedeix de la dedicació d'un i altre a l'investigació de la toponímia, però amb el temps foren amics corals.

Redactaren conjuntament en el 1989: *Onomasticon Cataloniae I*, i *Toponímia antiga de les Illes Balears*.

Sis anys abans de la publicació de la darrera obra investigaren la procedència de la paraula Ariany, tinguent l'atenció d'enviar-nos dit estudi (publicat en el núm. 137).

Un i altre han passat per aquest món llaurant molt endins fins arribar a les entranyes antropològiques de la nostra història i al mateix temps sembrant inquietuds per la cultura.

## Miquel Ribot Mestre

*Joana Maria Bergas Bauçà,  
Joan Frontera Alcover i Cati  
Bergas Socies.*



### Retrat personal



Amb aquesta petita entrevista hem volgut col·laborar un poc amb Sa Fulleta, per començar aquesta col·laboració hem agafat com a mostra altres coses que s'han publicat a n'aquesta revista, aquesta és la nostra primera experiència, per això hem anat a una persona d'Ariany com és en Miquel, el Policia Municipal.

- Què noms? Miquel Ribot Mestre.
- Quants d'anys tens? en tenc 36.
- Quants de germans tens? no en tenc cap, som fill únic.
- Què nom el teu pare? per desgràcia ja no en tenc, però el seu nom era Toni.
- I la teva mare? el nom de la meva mare és Antònia.
- A quin carrer vius? actualment visc al carrer Lladó, abans vivia al carrer Menorca.
- Quin número correspon a la teva casa? el número 11.
- Quin ofici tens? som es policia Local d'Ariany.
- Quants d'anys fa que ho ets? ara fa 8 anys i mig.
- Quins projectes tens per el futur? m'agradaria estudiar alguna cosa.
- Quins país t'agradaria visitar? m'agradaria molt anar als Estats Units.
- Ens podries dir un «hoby»? m'agrada viatjar.
- Tens algun mal record? sí, un accident de cotxe.
- T'agrada viure a Ariany? sí, perquè és un poble petit.
- Quin plat de cuina t'agrada més? m'agrada molt s'arròs sec.
- Quin arbre t'agrada més? un ametller florit.
- Què és el que t'agrada més d'Ariany? el paisatge.
- Estàs casat? no.
- Quina estació de l'any t'agrada més? jo preferesc l'estiu.
- T'agrada el futbol? sí, i m'agrada més en directe.
- Què t'agradava més quan eres al·lot, estudiar o jugar? m'agradaven ses dues coses.
- Tenies bones notes? la majoria de vegades sí.

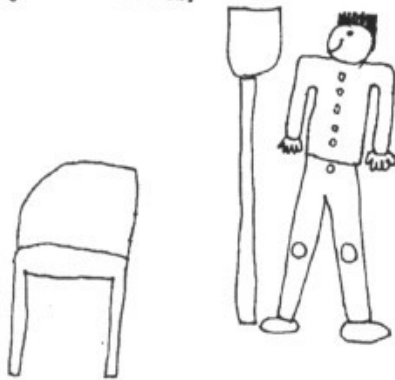


- De quines assignatures? de tot menys de matemàtiques.
- Tens una altra casa que no estigui a Ariany? no.
- Tenies molts d'amics a l'escola? sí.
- Vares fer la «mili»? sí.
- Com et va anar? vaig fer moltes de maniobres.
- Et va agradar? sí.
- Quina beguda t'agrada més? el vi.
- T'agrada l'alcohol? un poc.
- Què penses de les drogues? s'ha d'educar als joves per no arribar a elles.
- Fas algun esport? sí, el que m'agrada més practicar és la bicicleta.



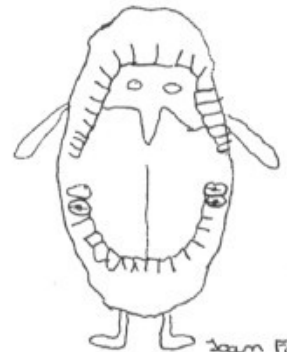
# Escola

En Miquel Darder se disfressa de Ferrer.



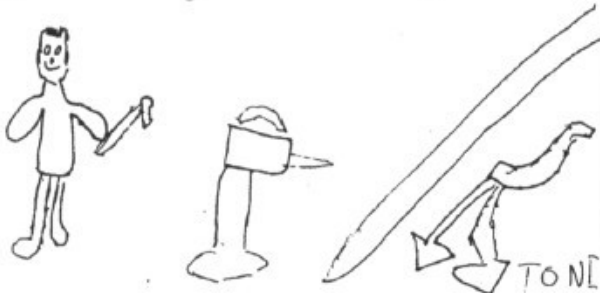
Victor C.

Per allà passa un al·lat vestit de baronnet.



Jean Font Curient

En Miquel Darder se disfressa de ferrer



TONI

Quan anam a demanar gresses ens envien a les punyetes.



CARL BERGAS.

Hi havia un al·lat disfressat de fentimat



Julia Serrano

En Joan Fontera Alcover es disfressa de coster



Miquel Darder



# Escola

La Cati Bergues Sociés  
s'afegia d'èmemoradò d'èn Maties.



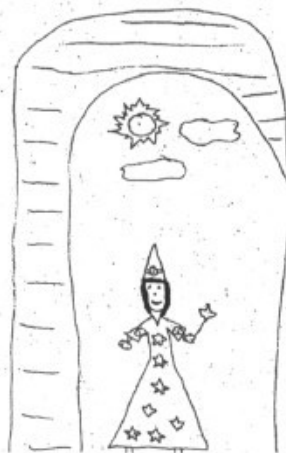
Sebastià Gelabert.

- Na Joana Maria Bengas Bauzá  
se afegia de capella.



Joan Fontana Alcega 62

\*Me vaig afegissar de mag  
Però amala d'amagat.



En 1934



Quintos i quintes de l'any 1934

## L'autèntica autonomia

*Bernat Joan i Marí. President d'ERC-Illes Balears i Pitiüses.*

Recentment hem assistit a una mena d'acord generalitzat entre totes les forces polítiques al voltant de la necessitat de reformar l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. Sembla que aquesta és una constant en diferents comunitats autònomes de la "via lenta". La reforma, en la majoria dels casos, passa per una ampliació del sostre competencial i per la consideració de la comunitat autònoma en qüestió com a "comunitat històrica". Si fóssim malfiats, podríem suposar que el Partit Popular està intentant, a nivell d'Estat, una vegada més l'"harmonització autònoma", o això que en castís en diuen "café para todos". No oblidem que el primer intent d'harmonització autònoma -és a dir, d'anivellament quant a consideració i competències de totes les comunitats mal anomenades autònomes de l'Estat Espanyol- va tenir lloc després del 23-F, de mal record per a tots el demòcrates d'aquesta part del món.

Es parla, idò, de reformar de l'Estatut d'autonomia. És a dir, passada una dècada i escaig, es torna a parlar d'autonomia. Però, què significa autonomia per als partits polítics amb representació al Parlament Balear? Què vol dir reforma de l'Estatut i què vol dir autonomia per al PP, que té en la defensa de la "unitat d'Espanya" una de les seves senyes d'identitat indiscutible? Què vol dir "autonomia" per al PSOE, que, durant tots els anys que ha governat, ha intentat precisament a tota costa impedir que alguns països esdevinguessin realment autònoms de l'Estat espanyol? Què deu voler dir "autonomia" per a Esquerra Unida, que, a nivell d'Estat, propugna un Estat federal amb tota una sèrie de comunitats exactament amb les mateixes competències, és a dir, l'harmonització indiscutiblement més pura?

Quan, a finals del segle passat, els

sectors més radicals del catalanisme començaren a parlar d'autonomia, tenien ben clar això què significava: autonomia volia dir capacitat de decisió, sense interferències del govern espanyol. Autonomia significava capacitat d'organitzar la pròpia vida col·lectiva, de dotar-nos de lleis, d'establir el nostre model de desenvolupament econòmic, de tractar amb la resta del món, i tot el llarg etcètera que s'hi vulgui afegir.

Ser autònom implica no dependre dels altres. Autonomia, doncs, és un terme sinònim d'independència. Però la classe política sorgida de la transició espanyola l'ha buidat completament de significat, i ho ha fet d'una manera tan dràstica i radical que, actualment, fins i tot es fa servir el terme "autonomia" per contraposar-lo a "independència".

Quins autonomia hi ha, quan no existeix capacitat de decisió?

Què hauria de contemplar, al nostre entendre, una reforma autonomista de l'actual Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears i Pitiüses? En primer lloc, capacitat de decisió econòmica perquè hi hagi autonomia: com a mínim, hauríem de tenir un concert econòmic amb l'Estat semblant al que tenen els bascos.

En segon lloc, seria necessari poder decidir sense interferències sobre els elements que constitueixen les nostres senyes d'identitat fonamentals: llengua i cultura.

El Parlament de les Illes Balears hauria de poder decidir, per exemple, l'oficialitat prioritària de la llengua catalana sense que hi pogués interferir cap comissari polític de l'Estat espanyol, i hauria de poder decidir autònomament l'establiment de quotes de català per a totes les emissores de ràdio o cadenes privades de televisió que emetin per a les illes.

En tercer lloc, hauria de poder decidir el model d'organització de la comunitat autònoma que hom consideràs més interessant. Avui dia, el parlament de les Illes no compta amb una autonomia ni tan sols per a dissoldre's. En una situació d'autonomia real, el parlament podria decidir això i qualsevol altre aspecte que afectàs la vida política, social, econòmica o cultural a la nostra terra.

En quart lloc, s'hauria d'eliminar això que s'anomena "administració perifèrica de l'Estat". Què no vàrem quedar que les autonomies també eren estat? A què ve, idò, de mantenir una administració perifèrica? Perquè existís autèntica autonomia, les competències que ara es troben en mans de l'Estat haurien de correspondre íntegrament al nostre parlament i ésser gestionades pel nostre govern.

Una autonomia que no apunti en aquesta direcció no constitueix tal autonomia, sinó que continua sent una "heteronomia" (en comptes de ser un país que es governa a si mateix és un país governat des de fora)

La prova per veure si una comunitat és realment autònoma és ben fàcil de fer: es tracta senzillament d'observar, en una situació conflictiva, qui té l'última paraula. Crec que, de moment, l'última paraula no és la de Jaume Matas, ni la de cap altre president "autòmic".

Reivindiquem la plenitud semàntica de les paraules. Per aconseguir que al Països Catalans siguin realment autònoms, reclamem-ne la independència.



## Esports

*Tomeu Bauçà Frontera*

Hola amics, com vos ha anat aquests darrers quatre mesos? esper que bé, supòs que tots sou conscients del que està passant al nostre poble aquest any, i és que esteim a una passa, si és que no hi ha un miracle, de que lany que ve l'Ariany jugui a sa sempre difícil tercera regional, no és que sia un deshonra el haver de jugar a sa darrera categoria des nostre futbol però, com tots sabeu, a pesar de que sha fet tot el possible per part de tots, començant per els directius, seguint per els pocs, però bons aficionats, no daquells que es passen el temps criticant els seus jugadors i acabant per els jugadors entre els quals tenc sa sort de poder-mi incloure, ja que en els anys que fa que estic enmig dun camp de futbol mai havia vist un grup humà tan bo, ja que bàsicament tots els que varen començar, segueixen a sa boca des canó, hem passat per sa desgràcia de perdre elements per culpa de ses lesions, jugadors que haguessin aportat molt a sequip però que no ho han fet per aquest fet.

Nhi haurà molts que quan llegeixin aquest escrit sa fotran a riure, ja que per molts el que està passant enguany es un ridícul, doncs l'únic que els puc dir és que no es un ridícul sinó un miracle, que aquest any hi hagi futbol al nostre poble, ja que qualsevol equip amb tots els entrenadors que ha sofert desde sa pretemporada ja hagués aplegat més de dues vegades, molts daquests que riuran són gent que no pot sofrir que segueixi havent futbol, sense necessitat dhaver de desenbutxacar

un bon grapat de doblers per a fitxar un equip on només hi ha gent de fora poble, no se si sabeu que més de un noranta per cent dels jugadors que enguany intenten jugar a futbol, són arianyers per lo que encara té més mèrit, hem de recordar que ni en els pitjors temps de l'Ariany, quan jugava a sa tercera regional i sempre havies de mirar el diari a linrevés (com enguany) perquè tampoc en guanyava ni un, hi havia un percentatge tan gran d'arianyers, i és que realment ho és un miracle.

Tal vegada si lany que ve encara hi ha futbol a Ariany, i jugant a una categoria inferior ja que enguany ja és molt difícil mantenir-se, i amb els jugadors una mica rodats, estic ben segur de que es podrà fer un paper més digne que el denguany.

Però el que si ens estan donant una grata sorpresa son els nostres petits, ja que dençà que han començat, sa seva particular temporada, només ha perdut un partit, i és que com ja estic

cansat de repetir, que és de petits que han de començar a practicar esport, no sé si recordau sany passat que també perdien molts de partits, però mai es van desanimar i han aconseguit, arribar a jugar tan bé que ara guanyen quasi tots els partits que juguen, per lo que les hem de donar sa més gran enhorabona, també una persona que se mereix senhorabona, aquest cop per partida doble es el seu entrenador en Pedro Capó Sansó, primer per sa gran campanya que està fent al front dels més joves, ja que és molta sa paciència que ha de tenir amb gent tant jove, ja que és més difícil ensenyar-los el que sap, que si fossin una mica més grans, saltre motiu per lo que li hem de donar senhorabona és per les seves noces amb sa seva al-lota de sempre, na Maria Magdalena, des aquí sa més sincera enhorabona, i que sia per a molts danys.

Bé jo supòs que teniu ganes de seguir llegint sa revista per lo que ja no vos entretindré més.

Adéu amics i fins una altra.





## Unes qüestions damunt l'Hospital de Manacor

Aquestes qüestions són un extracte d'una entrevista que va sortir publicada al diari "El día del mundo", feta al doctor Manuel del Castillo, que és el director de l'Hospital de Manacor, l'entrevistador era en Joan Riera Roca.

Publicam les que hem cregut més interessants per el públic d'Ariany.

**- Hi haurà algun límit d'estància a l'Hospital de Manacor, transcorregut el qual s'haurà de pagar un suplement?**

No hi haurà cap límit d'estància. No hi ha d'existir en els hospitals lo que s'ha arribat a denominar «pressió damunt els llits», és a dir, accelerar les altes perquè pugui entrar un altre malalt i cobrar així més doblers a l'asseguradora. En els hospitals públics com Son Dureta, només s'acceleren les altes quan per raons d'epidèmies o altres causes, es produeix una onada de malalts. No per raons econòmiques.

**- Existirà algun tipus de servei sanitari a l'Hospital de Manacor per el qual s'haurà de pagar?**

No. Els col·lectius de defensa de la sanitat pública donaren la veu d'alarma quan el Govern va anunciar que s'aplicarien models de gestió privada en els hospitals públics, en el sentit de que tal vegada -és va dir des d'aquests col·lectius- les patologies més costoses no es curaran o se cobraran en part. El Ministeri de Sanitat, al front del qual hi ha José Manuel Romay Beccaría, ha complit la promesa feta com a resposta a aquests avisos i no existeix cap tipus de recàrrec o impost previst per els serveis sanitaris, tal com va anunciar aquesta setmana en la seva primera visita a Palma.

**- Podrà l'Hospital de Manacor atendre qualsevol tipus de malaltia o realitzar qualsevol intervenció quirúrgica, o remetrà alguns casos, els més complexos, a l'Hospital de Son Dureta o a altres centres?**

L'Hospital de Son Dureta és un

centre de tercer nivell, dotat amb la més avançada tecnologia. L'Hospital de Manacor és un centre comarcal que tal vegada no tenguim tots els elements avançats de Son Dureta. En qualsevol cas, l'Hospital de Manacor atindrà a tot tipus de pacients, en raó de la seva malaltia, exceptuant aquells que necessitin cirurgia cardíaca i del tòrax, neurocirurgia, cirurgia plàstica i reparadora. De fet, la cirurgia cardíaca no la té ni tan sols Son Dureta, que per donar aquest servei gratuït als seus pacients les ha de remetre a la Policlínica Miramar.

**- Quines especialitats tindrà l'Hospital de Manacor?**

Medicina interna, Cardiologia, aparell digestiu, aparell respiratori, nefrologia, dermatologia, Psiquiatria,

oncologia, endocrinologia, pediatria, ginecologia i obstetrícia, oftalmologia, otorrinolaringologia, urologia, laboratoris, farmàcia, rehabilitació, diàlisi, traumatologia, urgències, cuidats intensius, anestèsia, anatomia patològica i radiologia.

**- Podrà l'usuari ésser atès a l'Hospital de Son Dureta encara que sigui veí del sector de Manacor?**

Sí. Hi haurà lliure elecció d'especialista dins l'Àrea de Salut. De fet, la política de l'Insalud preveu que un usuari afiliat a la Seguretat Social podrà sol·licitar en el cas de viure en la zona de Manacor, ser atès en el nou hospital, a Son Dureta o inclús a la xarxa hospitalària pública del Govern Balear.

### IX CERTAMEN DE FOTOGRAFIA «FENT CARRERANY»

#### BASES

**TEMA:** Lliure.

**PARTICIPANTS:** El certamen és obert a tothom. A l'apartat juvenil hi podran participar tots els nascuts l'any 1979 o posteriors.

**OBRES:** Cada participant podrà presentar un màxim de 3 obres a cadascun dels apartats del certamen. Al premi «Mestre Pere des Retrats», no s'hi concursa directament, és el jurat el que otorga aquest premi a la fotografia de totes les presentades que consideri que reflecteix millor la vida de les persones o del poble de Maria. Aquest premi és compatible amb els altres.

#### APARTATS I PREMIS

**-Premi Color.**

1er. 25.000'-ptes. i trofeu.

2on. 15.000'-ptes. i trofeu.

**-Premi Blanc i Negre.**

1er. 25.000'-ptes. i trofeu.

2on. 15.000'-ptes. i trofeu.

**-Premi Juvenil.**

10.000'-ptes. i trofeu.

**-Premi Autor Local.**

15.000'-ptes. i trofeu.

**«Mestre des Retrats»**

20.000'-ptes. i trofeu

**FORMAT I PRESENTACIÓ:** Les obres seran lliures d'imatge i format fotogràfic i aniran muntades sobre cartolina reforçada de 30 x 40 cms. blanca o negra.

**IDENTIFICACIÓ:** A la part de davant, marge inferior dret de cada fotografia hi figurarà el títol, lema i apartat al qual es concursa. Els autors locals i juvenils ho faran constar. En un sobre tancat s'escriuran les dades personals de l'autor (nom, document d'identitat, adreça i telèfon), amb el seu lema a l'exterior. Totes les fotografies que no s'identifiquin d'aquesta manera quedaran fora de concurs, si bé, si hi ha espai s'exposaran.

**ENVIAMENT:** Les obres podran ser lliurades personalment o enviades per correu, sempre que arribin abans del 19 d'abril de 1997 a aquestes adreces:

\*Associació Cultural «FENT CARRERANY». C/ Antoni Monjo, 2. 07519 Maria de la Salut.

\*Ajuntament de Maria. Plaça des Pou, 13. 07519 Maria de la Salut

\*Imatges, material fotogràfic. C/ Pere Riera, 1. 07550 Manacor.

\*Rudi's Foto-Servei. C/ Blanquerna, 18. 07003 Ciutat de Mallorca.

\*Fotos Gamundi. C/ Sant Joan, 7. 07440 Muro.

Al sobre s'ha de fer constar IX Certamen de Fotografia «FENT CARRERANY», el número d'obres que hi ha dins i el lema.

**JURAT:** El jurat estarà format per 3 o 5 persones nomenades per l'Associació. El seu veredicté serà inapel·lable i els premis es podran considerar deserts.

**CALENDARI:** Termini de presentació: 19 d'abril de 1997.

Inauguració i lliurament de premis: 25 d'abril de 1997 a les 20'30 hores.

**EXPOSICIÓ:** Del 25 d'abril al 4 de maig de 1997 a «Sa Capela Fonda».

**HORARI:** Dissabtes i diumenges de 18'30 a 20 hores.

**DEVOLUCIÓ DE LES OBRES:** Aquestes podran ser retirades al lloc d'entrega a partir del 2 de juny de 1997.

**NOTES:**

1.-Les obres premiades quedaran en poder de l'Associació Cultural «FENT CARRERANY», que es reserva el dret de reproduir-les, exhibir-les i publicar-les

2.-L'organització es reserva el dret a seleccionar les obres a exposar.

3.-Les obres seran tractades amb la major cura possible, però no es respon de les malifetes o pèrdues que es puguin produir.

4.-Cap obra presentada pot haver estat premiada anteriorment.

5.-Qualsevol cas no previst en aquestes bases serà resolt per l'organització.

6.-La presentació a aquest certamen pressuposa l'acceptació d'aquestes bases.



## Un llibre sobre malnoms

En els pobles, on es dona sovint el cas que diverses persones tenen uns mateixos nom i cognom, els malnoms es fan indispensables per identificar els veïns. Molts d'aquests malnoms, part ben estimable del patrimoni històric i cultural del poble, s'han perdut al llarg del temps i resten només en la documentació dels arxius; les generacions més joves, influïdes sens dubte per la convivència escolar, solen conèixer-se més pel cognom que pel malnom. És previsible que aquest patrimoni es vagi esvaint, i qui sap si arribarà a perdre's del tot.

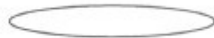
Per servir-lo en la part que pertoca a la vila de Sant Joan, deixant-ne al manco constància escrita, el Col·lectiu Teranyines ha arreplegat en el volum núm. 5 de la col·lecció "Monografies santjoaneres" els malnoms del segle XIV fins a l'actualitat. El treball comença amb unes qüestions generals sobre malnoms: que són, com s'usen, com es transmeten i quins és la seva morfologia; segueix la classificació del milenar i escaig de malnoms segons el significat dels mots; després un apartat sobre els tractaments històrics i actuals donats a les persones d'acord amb el seu estament social, un seguit de dades biogràfiques, etimològiques, anecdòtiques o llegendàries entorn dels malnoms, i un recull de gloses i glosats que fan referència a malnoms recollits, amb indicació de les diverses grafies que s'han trobat documentades, la transcripció fonètica si cal, el període en què es troben documentats els malnoms històrics, amb les cites documentals corresponents, el cognom, o cognoms al qual el malnom es troba associat, i la vila d'on procedeixen els malnoms que han arribat a Sant Joan de fora poble.

A més dels santjoaners, naturalment, la publicació pot interessar a filòlegs, a estudiosos de la cultura popular i a investigadors de història

local que potser hi trobaran un bon grapat de malnoms que també es troben en els llocs als quals dediquen les seves investigacions.

Francesc Canuto, Josep Estelrich, Joan Font, Joan Moratinos, Mateu Sastre, *Els malnoms de Sant Joan. Segles XIV-XX*. Monografies santjoaneres, 5. Teranyines, col·lectiu per la recerca històrica santjoanera. Amb el suport del Consell Insular de Mallorca. Mallorca 1996. 207 pàgs.

## Mancomunitat Pla de Mallorca



### Subvencions per al foment de l'ocupació i ajudes per a jubilacions anticipades.

L'ordre del Conseller de Treball i Formació del 4 de desembre de 1996, convoca subvencions en matèria de foment de l'ocupació i ajudes per a jubilacions anticipades. L'àmbit d'aplicació correspon als següents programes:

I. Suport a l'ocupació en cooperatives i societats anònimes laborals.

II. Promoció de l'ocupació autònoma.

III. Integració laboral dels minusvàlids en centres especials d'ocupació i treball autònom.

IV. Ajudes prèvies a la jubilació ordinària en el sistema de la seguretat social a treballadors afectats per pro-

cessos de reestructuració d'empreses.

I. Suport a l'ocupació en cooperatives i S.A.L.

Les subvencions en aquestes empreses es concedeixen per:

- Assistència tècnica: contractació de directors generals, gerents, tècnics o altres modalitats.

- Subvenció financera: subvenció de fins a 6 punts de l'interès del préstec acordat amb una entitat bancària que hagi subscrit conveni amb el Ministeri de Treball.

- Subvenció per renda de subsistència: subvencions fins a 500.000 ptes. per desocupats que adquireixin la condició de soci d'una cooperativa o s.a.l.

- Ajudes excepcionals: per cooperatives de treball associat de nova creació constituïdes per joves menors de 25 anys. Cooperatives d'ensenyament previ conveni amb el MEC.

- Subvencions per a la formació i el foment del cooperativisme i l'economia social.

II. Promoció de l'ocupació autònoma

- Subvenció financera i renda de subsistència en les mateixes condicions abans esmentades. És essencial no haver-se donat d'alta com autònom abans de sol·licitar la subvenció.

III. Integració laboral de minusvàlids en centres especials d'ocupació i treball autònom.

- Subvencions per accions que ajudin a posar en marxa projectes generadors d'ocupació o de caràcter innovador.

- Subvencions pel manteniment de llocs de feina.

- Subvencions per constituir-se com a treballadors autònoms.

**PER MÉS INFORMACIÓ: SERVEI DE PROMOCIÓ, MANCOMUNITAT PLA DE MALLORCA (83 04 41), O TAMBE: C<sup>a</sup> DE TREBALL I FORMACIÓ (17 63 00)**

## El plaer de beure

Francesc Grimalt

### Pere Seda

#### Negre 1986

L'actual situació agrícola mallorquina i, més concretament la del sector vitivinícola, fa pràcticament impossible que es pugui competir en quantitat contra monstres productius com poden ser La Mancha i altres; aquest fet evident obliga de mica en mica a la millora qualitativa per poder competir. S'ha de tenir en compte, també, que al mercat hi trobam cada vegada més consumidors exigents.

Un exemple de tot el que hem dit en són els vins Trevin i, en concret, la seva línia Pere Seda. El Pere Seda del 86 representa la culminació de l'esforç en la millora dels vins. Aquest vi ha estat realitzat amb raïms de les varietats foranes Ull de Llebre i Cabernet i de l'autòctona Manto Negro. Les vinyes d'on s'obté el raïm es troben ubicades a l'indicació geogràfica Pla i Llevant.

El vi presenta un color fosc amb reflexos vermells i teula (degut als dotze mesos d'estada en bóta de roure americà). En nas dóna agradables sensacions balsàmiques i de confitura. En boca posseeix una càrrega tànica lleugera però suficient, la qual li permetrà sobreviure al pas del temps, encara que no massa prolongat; és viu i té un final en boca de caràcter afruitat.

Vins Trevin

Gremi de Fusters, 23. Polígon Industrial de Son Castelló. 07009 Palma  
Tel.: 75 58 43 - 44 - 45. Fax: 29 42 66

### Brandi Suau

#### Gran Reserva

El consum de licors a les Illes ha estat, i és, més popular que el de vins. És una imatge força habitual, en un bar, sentir demanar una copa d'her-



bes o un palo, un combinat de Xoriguer o bé una copa de Suau, que també pot acompanyar el cafè.

Els cellers del brandi Suau foren creats a Cuba, l'any 1845, per un mariner mallorquí que navegava a bord del vaixell de vapor "El Mallorquí". L'any 1851, el celler es traslladà a la plaça de Francesc Garcia i Orell (més coneguda popularment com la plaça de les Columnes) de Palma. Actualment, es troba situat en una antiga farinera del Pont d'Inca, de la qual se n'aprofita el soterrani com a lloc d'envelliment, degut a les seves òptimes condicions d'humitat i de temperatura, essencials per a la criança del brandi.

A partir de les holandeses, que són un destil·lat roman es botes de roure americà o de Limousin, ja que el roure és capaç de convertir, en major o menor mesura, una

matèria ardent i rude, com l'alcohol, en un producte avellutat com és el brandi.

Aquest brandi presenta un color ambre, net i brillant. En nas destaquen els aromes de criança en roure (vainilla), junt amb notes pròpies del destil·lat. En boca deixa una primera impressió dolça i melosa, amb un final que deixa sentir l'alcohol amb uns tocs de caramel.

Una copa de Suau és ideal per poder rematar un d'aquests menjars pantagruèlics que se'ns ofereixen.

Suau. Bodegas y destilerías de Mallorca, S.A.

C/ Cabana, 12. Pont d'Inca. Tel.: 60 08 02

FINIS AL 15 D'ABRIL 1997

ORGANITZA: PIME

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

"SA NOSTRA"

NO LA LLANÇIS

FUNDACIÓ "DEIXALLES"

REPARTIRÀ ENTRE CÀRITAS I AMADIP  
**10 PESSETES**  
PER CADA LLAUNA BUIDA QUE TU ENS PORTIS

a "DEIXALLES", Camí de Salsad, 63 - Palma, de dilluns a divendres, de 9 h. a 13 h. i de 16 h. a 19 h.  
IMPORTANT: Les llaunes han de ser, necessàriament, de begudes

COOLLABOREN

TRIME

Coca-Cola

arpal

Milla

Ariany

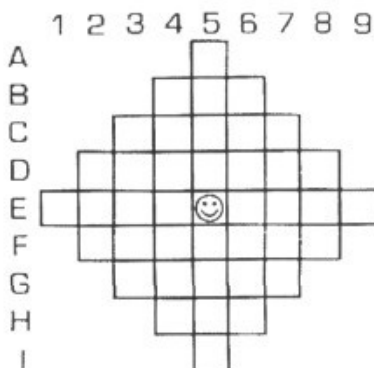
## Passatemps

*Biel Tovell*

### Lletres creuades

**Horizontals:** A) Símbol químic del sofre. B) Socors. C) Fer la menja-da del vespre. D) Home que es dedica als afers públics, als assumptes d'administració i govern de la vida civil. E) Primera persona present del subjuntiu de botar. Inclinió de la voluntat a qualcú o a qualque cosa. F) Anar damunt una superfície llisa amb patins adaptats a la part inferior del calçat. G) Fer mala olor. H) Noble que ocupa el rang més elevat dins la jerarquia de títols nobiliaris. I) La mateixa que A.

**Verticals:** 1) A la matrícula dels cotxes de Barcelona. 2) Mol·lusc cefalòpode amb vuit llargs tentacles a manera de cames. 3) Fastigós, mancat de gràcia (Rev.) 4) Soledat. 5) Primera persona present de subjuntiu de sopar. En el calendari romà el dia 13 de cada mes, excepte en el Març, Maig, Juliol i Octubre que era el 15. 6) Pertanyent o relatiu a Satanàs. 7) Fer que un mot, un vers, etc. tingui rima amb un altre. 8) Viscera muscular, situada en els pits de l'home i que és el centre i principal agent de circulació de la sang. 9) Consonant pertanyent a Ariany.



### Test cultural

1.- A la darrera pàgina del passat número de Sa Fulleta, vàreu poder veure una gírgola trobada a Ariany que realment era espectacular. Sabries dir què pesava?

- Mig quilo
- Un quilo
- Dos quilos
- Dos quilos i mig

2.- Com també poguéreu comprovar al passat número, hi ha diversitat d'opinions damunt lo que s'ha de fer amb el cadafal de la plaça quan es faci la reforma. A veure si recordes els resultats de l'enquesta?

- Quantes persones s'enquestaren?
- 800
  - 100
  - 250
  - 50

3.- Quin tant per cent prefereix que no es toqui el cadafal d'allà on està?

- El 15%
- El 45%
- El 58%
- El 100%

4.- Quin tant per cent volen que es llevi i que la plaça es quedi sense cadafal?

- El 45%
- El 25%
- El 100%
- El 38%

5.- Com cada any, hi ha hagut concurs de betlems dels que també férem ressenya i informació gràfica. Sabries dir qui va guanyar el primer premi?

- Els germans Font Curient
- Els germans Alzamora Nadal
- Els germans Mir Darder
- Els germans Alomar Genovard

### Refranyer popular

- Pasqua marcenca,  
fam o pesta primerenca.

- Març ventós  
Abril plujós  
i Maig humit,  
fan el pagès ric.

- El Març té trenta-un dies  
i tres-centes fesomies.

- No diguis hivern passat,  
que Sant Jordi no hagi passat.

### Pensaments

- Intel·ligència, significa tolerància, respecte i cordialitat.

*(J. Pijoan)*

- Saber ésser lliure, és tenir plena consciència de la responsabilitat i dels deures que la llibertat comporta.

*(Joan Carles I)*

- La major salut, és desitjar-la  
*(Refranyer popular)*

- No és més poderós el més fort,  
sinó qui s'adapta millor a les necessitats del moment.

*(Adrià Vedrà)*

### Solucions als passatemps

5.- Els germans Font Curient  
4.- 25%  
3.- 58%  
2.- 100  
1.- Dos quilos i mig

**Test cultural**  
Rimar. 8) Cor. 9) R  
4) Solitud. 5) Sopi. Idus. 6) Satanàs. 7)  
Verticals: 1) B. 2) Pop. 3) Sotap.  
Patinar. G) Pudir. H) Duc. I) S  
C) Sopar. D) Polític. E) Boti. Amor. F)  
Horizontal: A) S. B) SOS.  
**Lletres creuades**

## Sa farola

- Bon dia , com anam?
- I com ha d'anar? estic com a retgirada, perquè venc de sa botiga i m'han dit que ja hi torna haver lladres per Ariany.
- Bona pardalada idò, m'en vaig a ca nostra que he deixat totes ses "alajes" damunt es comodí, i només me faltaria que les me fotessin.
- No idò pots fer via perquè s'aferrren a tot, no sé a n'aquí li foteren es rostit, a una altra li buidaren sa conservadora, a una altra un parell de dotzenes d'ous, no sé a n'aquí li foteren ses tomàtigues,...
- T'assegur que ja no podem estar tranquils ni a Ariany, perquè a n'això un temps només ho veien per ses películes, però darrerament per aquí no guanyam per sustos.
- De tot això es Govern en té sa culpa, saps si posassin "mano dura", avui el tanquen a sa presó i demà ja el mollen.
- Res, deixeu anar perquè noltros tanmateix no arreglarem res.
- Tens raó. Bé mudem de conversa, què ja t'has apuntada a sa capelleta?
- Això no vols? en lo devota que som, no me despuntaria per res del món, es dia que la me duen entraré tots en cossiols dins sa casa, i posaré es canelobres de llautó en tots es ciris encesos.
- Què no ferem colló...
- Amb un dia en so mes que la tenc, és lo mínim que puc fer.
- Jo no faig tanta cerimònia, els obro ses portetes i s'acabat, a tú més te valdria enlloc de fotre tanta espelma, ara que vas a restauració, dur-late'n i arreglar-li es corc, que ben aviat tot serà serradís.
- Jo l'hi he de matar? també va per ses altres cases.
- No, si tu en haver-ne de posar des teus sa ma te torna enrera. Endemés sa restauració no et deu costar res.
- Ja costa ja, en regalat ja és

- mort, ara només regalen es des CIM.
- Què és això des CIM?
- O no te n'alterares es dissabte de Sant Antoni, que na Munar mos va regalar un equipo de música per sa tercera edat?
- I per què l'heu de menester?
- Per ballar, o no ho saps que es dissabtes també vénen a ensenyar-mos a ballar?, ve una colla d'externs, i un bon gust que pas.
- Es que fieta meva, ets com' sa porcelleta de Sant Antoni, per tot t'apunes i per tot te veuen, a gimnàstica, a ballar, a n'es coro, ets des Sínode i ara només te mancava anar a restauració. Ja me diràs que putes pots restaurar...
- I Jesús, mobles corcats, cadires que s'angronsen, canteranos coixos, i jo que té de dir, tot lo que necessiti ma de mestre.
- Idò es mestre pot començar per tú, perquè t'assegur que amb tú hi ha un bon corc.
- Deixeu anar, és que no pots sofrir res, tú hi hauries de venir enlloc d'estar ensofronyada devora es foc tot lo dia, ja passetges unes vaques que "válgame Dios".
- Es que sabs que estan de bé devora es foc, ja me fugiran en s'estiui des vaques.
- Ara que me parles de fugir, què me dius d'ets alemanys, i ja mos han fuit?

- No m'en parlis, me vaig emocionar molt, me sab un greu que hagin fuit, eren tan agradables...
- No, i a jo me fot bé, perquè es meu nét s'ha de casar i pensava convidar-los perque li tocassin s'orgue.
- Per això no importa que et preocupis, ja hi haurà qui s'encarregarà.
- Parlant de tot, de què fas sa Corema enguany?
- Jo no importa que la faci, ja duc una bona creu jo, tot me cau damunt, i tú de què la fas?
- De només glopetjar es vi, de només ensumar es fum des cigarros, i de només mirar s'homo.
- Jo no sé si ho aguantaria.
- Idò sa Corema s'ha de fer de coses que costin, no te pensis que no fas un bon sacrifici.
- I per Pasco que hem de fer?
- Podriem anar a veure es Túnel d'en Cañellas.
- No és mala idea, n'hem sentit parlar tant que en tenc unes ganes rabioses de veure'l.
- Idò quan mos veim?
- Fotre, ja mos veuren a s'encuentro i ja quedarem d'acord, no sia cosa que hi hagués qualque denou.
- Bé, bé, jo contal que sigui després de berenar de freixura ja me va bé.
- Au idò m'en vaig que no sia cosa que es lladres m'ho hagin fotut tot
- Bé, adeu, ja mos veurem.

**L'aportació de Mallorca  
per a un món més just**



**fons mallorquí de solidaritat i cooperació**

C/. General Riera, 67, 2n  
07010 Palma de Mallorca  
Telèfon i fax 29.70.53